

Naar jeg har bibeholdt den mere omfattende Titel, er det, fordi der foruden de to af mig nævnte Bestemmelser, som jeg anser for at være de vigtigste, er flere andre Bestemmelser, der muligvis kunde faae Plads i Loven til Lettelse for Konverteringen af Prioriteter i faste Eiendomme. Det har staaet usikkert for mig, hvorledes saadanne Bestemmelser rettest skulde faae Plads i Loven, og om de ikke muligvis kunde blive gennemførte ad administrativ Veie, da de maaske ellers kunde være en Hindring for, at de Bestemmelser, som ere optagne i Loven, kunde blive gennemførte. Jeg vilde derfor ikke give Anledning til, ved at indføre flere Bestemmelser i Loven end høist nødvendigt, at den muligvis kunde støde paa Vanskeligheder enten hos Finanzministeren eller andre Steder. — Jeg skal paapege et Par af de Bestemmelser, der kunde være Tale om at tage Hensyn til. For det Første: Det at faae sine Prioritetslaan ombyttede er altid forbunden med store Vanskeligheder for mindre Eiendomme. Jo mindre Eiendommen er, og jo mindre Laanet er, der skal optages, desto dyrere bliver ogsaa disse Omkostninger. Jeg skal nævne et Exempel. En Mand skulde for en Del Aar siden optage i en mindre Eiendom et første Prioritetslaan paa 3,000 Kr. Jeg kan nævne et bestemt Exempel. Det kostede ham i Stempelomkostninger, Thinglæsningsomkostninger, Taxationsforretning og andre i Reglen medfølgende Omkostninger godt og vel 150 Kr. for et Laan af 3,000 Kr., det vil altsaa sige en Afgift af 5 pCt. for at faae 3,000 Kr. Han svarede af dette Laan $4\frac{1}{2}$ pCt., men kunde faae et 4 pCts. Laan og ønskede naturligvis at spare den halve pCt. Men denne halve Procent bliver kun 15 Kr., og det vil ses, at hvis der skulde medgaa lignende Udgifter anden Gang, som da han første Gang fik Laan, bliver det en temmelig lang Række af Aar, der forløber, inden han kan mærke, at han har faaet Nedsættelsen. Selv om Udgifterne ikke løbe saa høit op, ville dog Omkostningerne ved Taxationen, hvis en ny Taxationsforretning skal optages, Thinglæsningsgebyr, Stempelafgift og Sigt, løbe op til en hundrede Kroner, og der vil altsaa gaa en 6–7 Aar, inden han mærker, at han har faaet nogen Nedsættelse. Derfor vilde jeg anse det for rimeligt, om det tillodes de offentlige Instituter at konvertere saadanne Laan i mindre Eiendomme, uden at der optoges ny Taxationsforretning. Jeg taler ikke om nye Laan, men kun om de Tilfælde, hvor der foreligger tidligere Laan og tidligere Taxation, saa at der altsaa kun er

Tale om Konvertering, og i saadanne Tilfælde synes jeg ikke, det var urimeligt, om offentlige Instituter fik Ret til at konvertere disse Laan, naar Laanene ikke overtogte en vis Grændse i Forhold til Hartkornet, f. Ex. 2,000 Kr. pr. Td. Hartkorn. Det kan paastaas, at en Td. Hartkorn selv i Sjælland ikke nogensinde er taxeret under 6,000 Kr. I alt Fald oplyste en af Direktørerne for den jydsk Kreditforening paa det jydsk Delegeretmøde i Aarhus i Efteraaret, at gennemgaaende har Taxationssummen i de sidste 20–30 Aar været mindst 6,000 Kr. og til Tider betydelig højere. Der synes altsaa ikke for de offentlige Instituter at kunne være mindste Mistro ved, naar der fra tidligere Tid foreligger en Taxation, og der for Resten fra en af Amtet beskiftet Taxationsmand habes en Erklæring om, at Eiendommen er i Orden, at udlaae en Sum af indtil 2,000 Kr. pr. Td. Hartkorn. Der sidder saa Mange her i Thinget, som er inde i alle disse Forhold, og hvis dette kunde vinde Tilslutning hos dem, kunde der jo muligvis optages en Bestemmelse herom i Loven. — Jeg skal dernæst tillade mig at henvende Opmærksomheden paa et andet Moment, som gjør det vanskeligt for Landmændene at faae deres Laan ombyttede for Tiden. For at et Laan skal konverteres, skal det, selv om Bedkommende har faaet bestemt Løfte om et andet Laan, først opsiges hos den tidligere Laangiver. I Diebliffet ønske de offentlige Instituter hurtigst muligt at faae de Kapitaler, der ligge ledige, ud, og ud til nedsat Rente. Overformynderiet ligger med mange Kapitaler, som det ønsker at faae ud til Marts eller jensest til Juni Termin, og Livrenten har udbudt 2,000,000 Kr., som kan faas nu til December Termin, men som Anstalten slet ikke vil love kunne faas til Juni Termin. Hvis man undersøger Forholdet mellem Jordbrugerne og deres Laangivere, vil man finde, at Jordbrugerne ere saaledes bundne, at de egentlig talt ere ude af Stand til at faae deres Laan konverterede. Jeg har liggende for mig tre Obligationer, som vistnok kunne siges at være Normen, hvorefter saadanne Obligationer skrives, nemlig en fra Livrenteanstalten, en fra en Stiftsøvrighed og en fra et Fideikommiss, og alle disse Obligationer have den Bestemmelse, at Laangiveren forbeholder sig Ret til at opsiges Laanet med $\frac{1}{4}$ Aars Varjel til en af Terminerne. Jeg behøver ikke at sige, at det vilde være komplet ruinerende for enhver Jordbruger, om han pludselig fik sine Kapitaler opsigte til en Termin med $\frac{1}{4}$ Aars Opsigelse, og dog kan jeg sige, at